

Τίτλος : Εγκατάσταση Κολύμβησης στο Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Ζακύνθου

-Στην παραλία Γέρακα

Θεοδόσης - Μπουρλίτσης Ιωάννης

Επιβλέπουσα καθηγήτρια: Γαβρίλου Έβελυν

Περίληψη

Η εργασία αυτή ξεκινά με την μελέτη της προστατευόμενης παραλίας του Γέρακα στη Ζάκυνθο, ως παραλία ωτοκίας της θαλάσσιας χελώνας *Caretta - Caretta*, και της δράσης του Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου. Αρχικά διερευνούνται οι περιορισμοί και οι κανόνες που θέτονται από το Ε.Θ.Π.Ζ. και ποιά είναι τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του περιβάλλοντος του Γέρακα. Η ανθρώπινη δραστηριότητα καταγράφεται και διαχωρίζεται σε αυτή των υπευθύνων και των μελετητών του Πάρκου, και σε αυτή των επισκεπτών – λουόμενων, ενώ ταυτόχρονα οι κινήσεις αυτές αντιπαραβάλλονται με τις κινήσεις της θαλάσσιας χελώνας. Παράλληλα το τοπίο και η φυσικότητα της περιοχής αναλύονται με βάση την ανθρώπινη κλίμακα και την σωματική εμπειρία του επισκέπτη. Η εγκατάσταση που τελικά σχεδιάζεται καθοδηγεί τον λουόμενο μέσα στο τοπίο ενημερώνοντάς τον για την ιδιαιτερότητα του Γέρακα, αφήνοντάς τον να διαβάσει τα στοιχεία του χώρου και της φυσικότητας του περιβάλλοντος κατά την κατάβασή του στην παραλία, προσφέροντάς του διαφορετικές θεάσεις είτε αποκαλύπτοντας του το σύνολο του τοπίου, είτε περιορίζοντάς τον στις υφές και τα στοιχεία του χώρου γύρω του. Επίσης λειτουργεί ως διαχωριστικός παράγοντας ανάμεσα στην θαλάσσια χελώνα και τον άνθρωπο, οδηγώντας τους λουόμενους σε περιοχή της ακτής που δεν παρατηρούνται συνήθως φωλιές της *Caretta-Caretta*, ενώ ταυτόχρονα μεταφέρει την κολυμβητική δραστηριότητα από την παραλία εξ ολοκλήρου μέσα στο νερό - πάνω ή κάτω από αυτό. Ο επισκέπτης καθοδηγείται σε ξύλινες εξέδρες πάνω από το νερό ακολουθώντας ίχνη στην πορεία του ενώ του προσφέρεται η ελευθερία να διαλέξει το σημείο που θα παραμείνει στην περιοχή και την σχέση που επιθυμεί να έχει με το νερό. Οι λειτουργίες που ενσωματώνονται στην εγκατάσταση εξυπηρετούν τις βασικές ανάγκες του επισκέπτη ώστε να μην αλλοιώνεται ο χαρακτήρας της περιοχής ως προστατευόμενης ζώνης. Η εγκαταστάσεις πατάνε πάνω στο τοπίο και χρησιμοποιείται η έμπηξη πασσάλων ως στήριξη των επιμέρους κατασκευών ώστε να επιτευχθεί η ελάχιστη επέμβαση στο τοπίο, ενώ το ξύλο προτιμάται ως κύριο υλικό των επεμβάσεων ως φυσικό υλικό και λόγω της καλύτερης σχέσης που μπορεί να έχει με το τοπίο.

Title: Swimming Installation at the National Marine Park of Zakynthos
-On the beach of Geraka

Theodosios – Mpoyrlitsis Ioannis

Supervising Professor: Gavrilou Evelin

Summary

This paper begins with a study of the protected beach of Gerakas in Zakynthos as a nesting site of the sea turtles *Caretta - Caretta*, and the actions of the National Marine Park of Zakynthos. Originally there is a study of the limitations and rules that are set by N.M.P.Z. and of the characteristics of the environment at Gerakas. Human activity is recorded and divided into that of managers and scientists of the Park, and that of the visitors - bathers, while these movements are contrasted with movements of the sea turtles. While the landscape and the naturalness of the area is being analyzed on a human scale and the physical experience of visitors. The facility is designed to eventually guide the bathers in the landscape, informing him of the specialty of Gerakas, leaving him to read the data space and the naturalness of the environment during his descent to the beach, offering or exposing different sightings of the entire landscape or limiting the textures and details of the space around it. It also acts as a separating factor between turtles and humans, leading swimmers in the coastal area where usually are not observed nests of the *Caretta-Caretta*, while transferring the bathing activity from the beach entirely in water - above or below. The visitor is guided on wooden platforms above the water line, by traces on the path and gives individuals the freedom to choose where they will remain in the region and the relationship they wish to have with the water. Features incorporated in the facility serve the basic needs of visitors in order not to alter the nature of the protected zone. The facility clicked on the landscape and uses penetration piles as support of individual buildings to achieve minimum intervention in the landscape, while the wood is preferred as a primary material of intervention as a natural material and one with the best relationship it might have with the landscape.

Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Ζακύνθου

Γέρακας – Παραλία Ωτοκίας και Προστασίας του φυσικού τοπίου

Παραλία Γέρακα – Ανθρώπινη Δραστηριότητα

Ανάλυση του Φυσικού Τοπίου

-Οπτικές στα στοιχεία του Τοπίου

-Ανάγνωση των πορειών πάνω από την παραλία – θέαση

-Η απώλεια του τόπου – Παραμορφώσεις

-Οπτικές στα στοιχεία του Τοπίου

-Ανάγνωση των πορειών πάνω από την παραλία – θέαση

-Η απώλεια του τόπου – Παραμορφώσεις

Κολυμβητική Εγκατάσταση στον Γέρακα

-Σκοπός της εγκατάστασης

-Περιγραφή

Βιβλιογραφία

Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Ζακύνθου

Το Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Ζακύνθου (Ε.Θ.Π.Ζ.) ιδρύθηκε με σκοπό την προστασία και διατήρηση των ενδιαιτημάτων ζώων και φυτών που αποτελούν σημαντικότερη φυσική κληρονομιά τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο.

Η διαφύλαξη της φυσικής κληρονομιάς και η διατήρηση της οικολογικής ισορροπίας της θαλάσσιας και παράκτιας έκτασης του κόλπου του Λαγανά καθώς και όλων των νησίδων του νομού Ζακύνθου με την παράλληλη ανάπτυξη δραστηριοτήτων που εναρμονίζονται με την προστασία της φύσης αποτελούν την κύρια μέριμνα του Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου.

Στα όρια του Ε.Θ.Π.Ζ. βρίσκεται ένας από τους πιο σημαντικούς βιότοπους αναπαραγωγής της θαλάσσιας χελώνας *Caretta caretta* στη Μεσόγειο. Επίσης περιλαμβάνονται σημαντικοί βιότοποι της Μεσογείου (φώκιας *Monachus monachus*, της μεταναστευτικής ορνιθοπανίδας, της ενδημικής χλωρίδας κ.α.).

Το Ε.Θ.Π.Ζ. ιδρύθηκε με Προεδρικό Διάταγμα, τον Δεκέμβριο του 1999 (ΦΕΚ 906Δ, 22 Δεκεμβρίου 1999). Στα όρια του βρίσκονται οι σημαντικότερες παραλίες ωτοκίας της θαλάσσιας χελώνας *Caretta caretta*.

Σκοπός της ίδρυσης του Ε.Θ.Π.Ζ. είναι η διαφύλαξη της σημαντικότερης φυσικής κληρονομιάς και η διατήρηση της οικολογικής ισορροπίας της θαλάσσιας και παράκτιας έκτασης, καθώς των νησίδων του κόλπου του Λαγανά και των νησίδων Στροφάδων, νομού Ζακύνθου, με παράλληλη ανάπτυξη δραστηριοτήτων που εναρμονίζονται με την προστασία της φύσης και του τοπίου στην ευρύτερη περιοχή τους.

Στόχοι του Ε.Θ.Π.Ζ. είναι η προστασία και διατήρηση:

- Των σημαντικότερων παραλιών ωτοκίας της θαλάσσιας χελώνας *Caretta caretta*.
- Των βιοτόπων και του πληθυσμού της μεσογειακής φώκιας *Monachus monachus*.
- Των βιοτόπων των προστατευόμενων ειδών ορνιθοπανίδας και ιδίως της μεταναστευτικής.
- Των βιοτόπων ενδημικής χλωρίδας.
- Των παράκτιων και θαλάσσιων τύπων οικοτόπων ευρωπαϊκού και μεσογειακού ενδιαφέροντος.
- Των αλιευτικών πόρων και εν γένει του θαλάσσιου οικοσυστήματος, τόσο από δραστηριότητες στη θάλασσα, όσο και από τη ρύπανση.

Επίσης, στους στόχους περιλαμβάνεται η ανάπτυξη συμβατών με τις παραπάνω δραστηριότητες, όπως:

- Ο τουρισμός και η αναψυχή σύμφωνα με τις αρχές της αειφορίας.
- Η περιβαλλοντική εκπαίδευση - πληροφόρηση και η ευαισθητοποίηση στις φυσιολατρικές δραστηριότητες του κοινού.
- Η διαφύλαξη των παραδοσιακών χρήσεων (αλιείας, βόσκησης, γεωργίας κ.λ.π.).
- Η διαφύλαξη του φυσικού και πολιτιστικού τοπίου.

Γέρακας – Παραλία Ωτοκίας και Προστασίας του φυσικού τοπίου

Η παραλία του Γέρακα όπως ήδη αναφέραμε αποτελεί έναν από τους πιο σημαντικούς τόπους ωτοκίας.

Ο θαλάσσιος χώρος της παραλίας ανήκει στην Ζώνη Α του Πάρκου, ενώ η ίδια η παραλία ανήκει στην Περιοχή Προστασίας της Φύσης. Για την Θαλάσσια ζώνη Α απαγορεύεται η διέλευση παντός πλωτού μέσου και η αλιεία με οποιοδήποτε εξοπλισμό (υποβρύχιο ψάρεμα, ερασιτεχνική αλιεία κτλ.). Για την ακτογραμμή καθώς και για την προστατευόμενη χερσαία περιοχή του Πάρκου απαγορεύονται η πρόσβαση του κοινού από τις 19:00μ.μ. έως και τις 7:00 π.μ. , η είσοδος οικόσιτων ζώων στον χώρο, η ενόχληση των κλωβών που προστατεύουν τις φωλιές, το σκάψιμο στην παραλία σε απόσταση μεγαλύτερη των 5μ. από το νερό και η εκσκαφή φωλιών, καθώς και η ενόχληση των κλωβών που προστατεύουν τις φωλιές.

Η παρουσία της χελώνας Caretta - Caretta εντοπίζεται στην ευρύτερη περιοχή του Πάρκου κατά τους μήνες Μάιο έως Οκτώβριο. Η περίοδος Μαΐου – Ιουνίου είναι περίοδος ωτοκίας για την χελώνα. Η Caretta – Caretta, αφού παρατηρήσει τον χώρο προσεγγίζει την παραλία νυχτερινές ώρες, σε σχεδόν ευθεία γραμμή, περνά το μεγαλύτερο μέρος της νύχτας σκάβοντας την φωλιά και γεννώντας τα αυγά της, και στη συνέχεια επιστρέφει στη θάλασσα ξανά σε ευθεία γραμμή ώστε να καταναλώσει το λιγότερο δυνατό των δυνάμεών της. Οι φωλιές εκκολάπτονται αργότερα κατά την χρονική περίοδο μεταξύ των μηνών Αυγούστου έως και του Οκτωβρίου. Η ηχορύπανση όμως καθώς και ο φωτισμός κοντά στις παραλίες ωτοκίας μπορεί να διαταράξουν αυτή τη διαδικασία αποπροσανατολίζοντας τις χελώνες ιδιαίτερα κατά την περίοδο της εκκόλαψης, καθώς τα χελωνάκια καθοδηγούνται από τις αντανάκλασεις της θάλασσας.

Το φυσικό τοπίο του μεγαλύτερου τμήματος του ακρωτηρίου του Βασιλικού εντάσσεται στην περιοχή προστατευόμενου τοπίου, συμπεριλαμβανομένης και της παραλίας του Γέρακα. Η παραλία χαρακτηρίζεται από πηλώδη ιζήματα π.χ. άργιλος τα οποία κατά τον σχηματισμό τους καλύφθηκαν με αμμόβραχο. Η ιδιαίτερη μορφολογία του εδάφους συνοδεύεται από την πλούσια χλωρίδα και πανίδα της περιοχής –χαρακτηριστική του μεσογειακού κλίματος- όπου και αυτή, εκτός της μελέτης των δραστηριοτήτων της Caretta – Caretta, αποτελούν αντικείμενο μελέτης και προστασίας για το Ε.Θ.Π.Ζ.

Παραλία Γέρακα – Ανθρώπινη Δραστηριότητα

Η ανθρώπινη παρουσία στην περιοχή εστιάζεται στην δράση των υπευθύνων και των μελετητών του πάρκου, καθώς και στην τουριστική κίνηση καθώς η παραλία αποτελεί μία από τις πλέον γνωστές του νησιού.

Η δράση των υπευθύνων του πάρκου αρχικά είναι ο έλεγχος της πρόσβασης των επισκεπτών στην παραλία μα και ο έλεγχος της διάρκειας παραμονής τους σε αυτήν:

- Μέγιστος αριθμός επισκεπτών : 350 άτομα
- Μέγιστος χρόνος παραμονής ανά επισκέπτη: 3 ώρες

Παράλληλα οι λουόμενοι ενημερώνονται για τον ιδιαίτερο χαρακτήρα της περιοχής ενώ ταυτόχρονα παρακολουθούνται από τους υπευθύνους κατά την παραμονή τους στον αιγιαλό. Οι στόχοι αυτοί επιτυγχάνονται έως σήμερα με την εγκατάσταση φυλακίου και μπάρας εισόδου που εξυπηρετεί και τον περιορισμό της πρόσβασης σε οχήματα στον χώρο.

Όσον αφορά την προστασία της Caretta – Caretta, οι υπεύθυνοι του Πάρκου προστατεύουν τις φωλιές με την τοποθέτηση ειδικών κλωβών, προχωρούν σε καταμέτρησή τους ή και στην μεταφορά τους σε περίπτωση ακαταλληλότητας της θέσης τους. Η προστασία της φυσικότητας της περιοχής επιτυγχάνεται με τον καθαρισμό της παραλίας και μέσω του ελέγχου των επισκεπτών (απαγόρευση ρύπανσης του αιγιαλού και χρήση των φυσικών πετρωμάτων). Η μελέτη και η παρακολούθηση της δράσης της χελώνας στην ευρύτερη περιοχή του πάρκου βοηθούν στην κατανόηση της ζωής τους και στην καλύτερη προστασία τους. Οι μελετητές οπότε ασχολούνται με την καταγραφή της ωτοκίας, το μαρκάρισμα των χελωνών με ειδικά σήματα και στην καταμέτρηση των βιοτικών και αβιοτικών παραγόντων στις παραλίες ωτοκίας.

Η παρουσία των επισκεπτών στον Γέρακα γίνεται κάτω από αυστηρούς περιορισμούς για την εξασφάλιση του χώρου. Η παραλία είναι επισκέψιμη μόνο από τις 9:00π.μ. έως τις 8:00μ.μ. και απαγορεύεται η περαιτέρω παραμονή. Ο μέγιστος αριθμός των λουόμενων περιορίζεται στα 350 άτομα , όπως ήδη αναφέραμε. Απαγορεύεται η τοποθέτηση ομπρελών σε απόσταση άνω των 5μ. από την θάλασσα και 3μ. από την παρουσία προστατευτικού κλωβού. Η διατάραξη των φωλιών (συμπεριλαμβάνονται στην απαγόρευση αυτή και αθλήματα που ενδεχομένως θα προκαλέσουν ζημιά στις φωλιές) και η απομάκρυνση στοιχείων του φυσικού τοπίου (π.χ. χλωρίδα, φυσικά πετρώματα κ.α.) και η ρίψη απορριμμάτων επίσης απαγορεύονται. Παράλληλα η κατασκήνωση και το άναμμα φωτιάς στον αιγιαλό είναι δραστηριότητες που απομακρύνονται από τον Γέρακα. Η πρόσβαση στην παραλία γίνεται από ένα και μοναδικό στενό πέρασμα, ανάμεσα από αργιλικούς σχηματισμούς και θαμνώδη κυρίως βλάστηση, ενώ μία ξύλινη ράμπα, που τοποθετήθηκε πρόσφατα, σε κατεβάζει στο επίπεδο της παραλίας. Ο επισκέπτης έχει τη δυνατότητα να ερευνήσει τον συνολικό χώρο της παραλίας και να κρίνει από πριν τον τόπο που θα παραμείνει. Το πρόβλημα όμως εστιάζεται στο γεγονός πως η υπάρχουσα ράμπα καθοδηγεί την πλειοψηφία των επισκεπτών στο σημείο που εμφανίζεται και η πλειοψηφία των φωλιών της Caretta – Caretta. Η ύπαρξη μάλιστα ιδιωτών που εκμεταλλεύονται τον χώρο με την τοποθέτηση ομπρελών και καθισμάτων εντείνει την πυκνότητα στο συγκεκριμένο σημείο.

«130.000 άτομα επισκέπτονται κάθε χρόνο την παραλία του Γέρακα. Το θέμα είναι όμως ότι το 65% των επισκέψεων πραγματοποιούνται τους μήνες Ιούλιο και Αύγουστο. Γεγονός είναι ότι η μικρή δυτική παραλία είναι κατάλληλη να δεχτεί περισσότερους επισκέπτες εφόσον δεν γίνονται συνήθως φωλιές εκεί».

Laurent Sourbes, Υπεύθυνος Ε.Θ.Π.Ζ.

Ανάλυση του Φυσικού Τοπίου

-Οπτικές στα στοιχεία του Τοπίου

Το φυσικό τοπίο της παραλίας του Γέρακα χαρακτηρίζεται από την πλούσια μορφολογία του εδάφους και την ιδιαιτερότητα των θεάσεων. Προσεγγίζοντας την περιοχή ο επισκέπτης δεν μπορεί να αντιληφθεί τον χώρο του αιγιαλού. Αφού πρώτα φτάσει στο επίπεδο πριν την είσοδο στην ακτή θα βρεθεί σε ένα ανοικτό χώρο με ελάχιστα σπίτια και καταστήματα με μόνη διέξοδο προς την παραλία ένα και μοναδικό πέρασμα. Με την είσοδό του σε αυτό ξεκινά και η κατάβαση και βρίσκεται μεταξύ ψηλών σχηματισμών αργίλου που του αποκόπτουν τη θέα και τονίζουν την αίσθηση της κατεύθυνσης. Στην άκρη πλέον των σχηματισμών αυτών δίνεται στον επισκέπτη η ευκαιρία να παρατηρήσει για πρώτη φορά το σύνολο σχεδόν της παραλίας, ενώ στη συνέχεια το υπόλοιπο κατέβασμα σε αυτήν γίνεται παράλληλα με τους αργιλικούς σχηματισμούς.

Ενδιαφέρον εμφανίζουν και τα δύο μονοπάτια που υπάρχουν σε μεγαλύτερο ύψος από την ακτή, που όμως δεν οδηγούν σε αυτήν. Η χλωρίδα μαζί με την πλαστικότητα του τοπίου αναπαράγει το στοιχείο της έκπληξης που δημιουργεί και ο χώρος της εισόδου, εμφανίζοντας σε σημεία το σύνολο της ακτογραμμής, είτε περιορίζοντας τον περπατητή στις υφές και τα στοιχεία του ίδιου του μονοπατιού. Η μία πορεία που βρίσκεται και χαμηλότερα οδηγεί σε ένα πλάτωμα με έντονα γεωλογικά στοιχεία, ενώ η δεύτερη, βρίσκεται σε παραλληλία με την προηγούμενη αλλά διαχωρίζεται σταδιακά υψομετρικά και συνεχίζει ως αγροτικός δρόμος.

-Ανάγνωση των πορειών πάνω από την παραλία – θέαση

Στην ανάλυση που ακολουθεί γίνεται μια προσπάθεια ανάγνωσης των δύο πορειών που αναφέραμε. Η ανάγνωση παρουσιάζει μια σειρά ακολουθία φωτογραφικών λήψεων ανά 25 βηματισμούς, δίνοντας έτσι μια πιο σαφή εικόνα του ιδιαίτερου των θεάσεων και της πλαστικότητας του τοπίου και προσπαθώντας να οργανωθεί ένα τοπίο που παρά την αυστηρότητα των μονοπατιών προκαλεί μια αίσθηση αποπροσανατολισμού.

-Η απώλεια του τόπου – Παραμορφώσεις

Στην προσπάθεια αποτύπωσης του τοπίου προκύπτουν ορισμένες οπτικές παραμορφώσεις. Μέσω αυτών των παραμορφώσεων ενισχύεται το αίσθημα του αποπροσανατολισμού, αλλά ταυτόχρονα ενισχύονται στοιχεία του χώρου είτε ακόμη προκύπτουν νέες μορφές από αυτό. Τοπία ξεχειλώνουν για να δώσουν μαζί με την συνολική άποψη του χώρου και τις υφές που τον χαρακτηρίζουν, είτε οι μορφές στρεβλώνονται και σχηματίζουν εξογκώματα και προεκτάσεις, από τις οποίες παράγεται αργότερα και η μορφή της Κολυμβητικής Εγκατάστασης

Κολυμβητική Εγκατάσταση στον Γέρακα

-Σκοπός της εγκατάστασης

Κύριο στόχος τη επέμβασης αποτελεί η αποσυμφόρηση του τμήματος της παραλίας που σήμερα υποδέχεται την πλειοψηφία των επισκεπτών καθώς αποτελεί και το τμήμα εκείνο που εμφανίζεται ο μέγιστος αριθμός φωλιών στην παραλία του Γέρακα. Σύμφωνα με τα διαγράμματα που παραθέτω το κεντρικό κομμάτι της παραλίας συγκεντρώνει τους μέγιστους αριθμούς και των δύο πληθυσμών. Στόχος λοιπόν είναι ο διαχωρισμός αυτών των δύο διαγραμμάτων. Η κολυμβητική εγκατάσταση τοποθετείται στο Βορειοδυτικό άκρο της ακτής που η παρουσία βότσαλου στην παραλία είναι αποτρεπτική στον σχηματισμό φωλιών από την χελώνα. Η παραλία καθίσταται ένας χώρος πιο απομακρυσμένος από τις τουριστικές δραστηριότητες και ο επισκέπτης καλείται να κινηθεί πάνω σε ξύλινες πλατφόρμες πάνω από την επιφάνεια του νερού. Τέτοιες εγκαταστάσεις δεν είναι ξένες στον ελλαδικό χώρο σύμφωνα με ιστορικά στοιχεία, καθώς ελαφριές κατασκευές και καμπίνες έχουν εμφανιστεί και στο παρελθόν για να εξυπηρετήσουν τις ανάγκες του πληθυσμού της εποχής. Παράλληλα η φύση της παραλίας σε αυτό το σημείο λόγω της στενότητάς του επιβάλλει την επέκταση προς τη θάλασσα ώστε να φιλοξενηθεί το πλήθος των επισκεπτών που μέχρι σήμερα φιλοξενεί η παραλία του Γέρακα.

Επίσης κύριο μέλημα είναι η πληρέστερη ενημέρωση του επισκέπτη για την ιδιαιτερότητα της παραλίας ως χώρου προστασίας της Caretta-Caretta, και η επαφή του με το φυσικό πλούτο του τοπίου. Για αυτό το σκοπό η είσοδος προς την παραλία, εκτός του φυλακίου των υπευθύνων, ενισχύεται με την τοποθέτηση εκθεσιακού κέντρου με στοιχεία της ευρύτερης περιοχής και ενημέρωση των εισερχομένων για την δράση των μελετητών και του φορέα του Ε.Θ.Π.Ζ. Η πορεία που βρίσκεται πάνω από την παραλία διανοίγεται, και προσφέρει στον επισκέπτη μία πρώτη ανάγνωση του χώρου και των γεωλογικών σχηματισμών μέχρι την τελική του κατάβαση στην ακτή και την κολυμβητική εγκατάσταση. Η γνωριμία με την φυσικότητα της τοποθεσίας γίνεται και με την εναλλαγή της υψής του εδάφους καθώς ακολουθώντας ίχνη των ξύλινων decks είτε αγγίζεις την ξύλινη επιφάνεια των επεμβάσεων είτε απευθείας το αργιλώδες υπόστρωμα.

Η εγκατάσταση στο σύνολό της αποτελεί μια ελάχιστη επέμβαση στο τοπίο ούτως ώστε να μην αλλοιωθεί το φυσικό περιβάλλον και ο ιδιαίτερος χαρακτήρας του χώρου, ενώ παράλληλα καθοδηγεί τον επισκέπτη σε σημεία που μέχρι σήμερα είναι δύσκολο να τα αντιληφθείς.

-Περιγραφή

Οι κολυμβητική εγκατάσταση αποτελείται από τρία τμήματα:

- Είσοδος στην περιοχή – Εκθεσιακό κέντρο
- Κατάβαση στην παραλία – Παρατηρητήρια και ίχνη στο έδαφος
- Εξέδρες κολύμβησης

Με την άφιξή του στο χώρο στάθμευσης ο επισκέπτης διακρίνει το εκθεσιακό κέντρο και το φυλάκιο των υπευθύνων. Εκεί μπορεί να ενημερωθεί για τα στοιχεία της περιοχής που επισκέπτεται και τη δράση του

Ε.Θ.Π.Ζ. Ακολουθώντας την στενότητα της φυσικής εισόδου στην παραλία, το εκθεσιακό κέντρο και το φυλάκιο λειτουργούν ως φίλτρο εισόδου στον Γέρακα.

Στη συνέχεια ο επισκέπτης έχει δύο επιλογές, είτε να ακολουθήσει την υπάρχουσα κατάβαση στην ακτή, είτε να περπατήσει στην διαμορφωμένη πορεία πριν την κατάβασή του. Στην πρώτη περίπτωση ακολουθεί την εξέδρα που τον οδηγεί σε μια πλήρη θέαση της παραλίας και στη συνέχεια μία ράμπα τον κατεβάζει στο τμήμα εκείνο της ακτής, που πλέον είναι κενό από εγκαταστάσεις, δίνοντάς του την δυνατότητα να εστιάσει στις κολυμβητικές εξέδρες. Στην δεύτερη περίπτωση ο επισκέπτης ακολουθεί τα ίχνη από ξύλινα decks στο έδαφος που τον καθοδηγούν στο πλάτωμα πάνω από την παραλία. Ακολουθώντας τα ίχνη του δίνεται η δυνατότητα να αναγνώσει το τοπίο, σύμφωνα με την ανάλυση που κάναμε προηγουμένως, εστιάζοντας στις υφές και στα κοντινά πλάνα του πλατώματος, αποκρύβοντάς του την θέαση της υπόλοιπης πορείας ενώ σε ορισμένα σημεία επαναλαμβάνεται το στοιχείο της έκπληξης που προκαλεί η φυσική είσοδος προς την ακτή, αφήνοντάς του την πλήρη θέαση του τοπίου μέσω των παρατηρητηρίων. Από τα παρατηρητήρια επίσης του δίνεται η δυνατότητα να ερευνήσει με μια πρώτη ματιά τον χώρο των εξεδρών και να εντοπίσει το σημείο που θα παραμείνει.

Μία ξύλινη κατασκευή – σκάλα – στηριγμένη σε πασσάλους τον βγάζει από το τοπίο και τον προσγειώνει απευθείας πάνω σε ένα deck κατά μήκος της ακτής που σηματοδοτεί και την επιτρεπόμενη ζώνη εγκατάστασης των επισκεπτών (περίπου 2 έως 5μ. από την ακτογραμμή). Το deck αυτό δεν αποτελεί εμπόδιο στην τυχόν εμφάνιση φωλιών καθώς βρίσκεται στο ίδιο επίπεδο με την παραλία. Πάνω σε αυτό σε καθορισμένες θέσεις υπάρχει υποδοχή για την τοποθέτηση ομπρέλας οπότε ο επισκέπτης μπορεί να μείνει εκεί.

Από αυτό το στοιχείο ξεκινούν και οι κολυμβητικές εξέδρες που οδηγούν μέσα στη θάλασσα. Οι εξέδρες παίρνουν την μορφή τους από τα διαγράμματα των κινήσεων των ανθρώπων και της Caretta – Caretta, σύμφωνα με την δράση τους στην παραλία μα και από τις παραμορφώσεις που μελετήθηκαν προηγουμένως. Πάνω στις εξέδρες οι λουόμενοι μπορούν να καθίσουν στα διάφορα επίπεδα της κατασκευής, ανάλογα με την σχέση που θέλουν να έχουν με το νερό (πάνω από το νερό, σχεδόν στο ίδιο επίπεδο, ελαφρά κάτω από το νερό). Οι εξέδρες περιλαμβάνουν και διαφορετικές εγκαταστάσεις μεταξύ τους όπως στέγαστρα – ξαπλώστρες, αποδυτήρια, μικρά αναψυκτήρια, και κιόσκια επάλειψης των επισκεπτών με άργιλο – αποφεύγεται με αυτόν τον τρόπο η διάβρωση του τοπίου από τους λουόμενους, χωρίς όμως να χάνεται αυτή η χαρακτηριστική δραστηριότητα της παραλίας. Οι μορφές αυτών των στοιχείων ακολουθούν πολύ απλό και γεωμετρικό σχεδιασμό ενώ το υλικό των εξεδρών έρχεται και ντύνει μορφές που παραπέμπουν στις παραδοσιακές μορφές καλύβας που εμφανίζονται στο νότιο τμήμα του νησιού. Οπότε σε αυτές χρησιμοποιείται και το καλάμι ως υλικό του φυσικού περιβάλλοντος. Οι κατασκευές που σε σημεία αντικαθιστούν την κλασική ξαπλώστρα αποτελούν ενιαία στοιχεία και ακολουθούν την μορφή του σώματος. Σε ένα μεγάλο μέρος τους οι εξέδρες παραμένουν κενές και με καθορισμένες αναμονές επιτρέπουν την τοποθέτηση ομπρελών από τον επισκέπτη. Δίνεται λοιπόν σε αυτόν μια βάση όπου μπορεί να κινηθεί ελεύθερα. Πάνω στις εξέδρες δίνεται έμφαση στην εναλλαγή των υφών – ξύλο/νερό - ενώ η παρατήρηση του θαλάσσιου χώρου και του βυθού είναι εφικτή λόγω του μικρού βάθους του πυθμένα ακόμα και σε μεγάλη απόσταση από την ακτογραμμή. Πίσω από το deck της ακτογραμμής δεν τοποθετούνται λειτουργίες ώστε η δραστηριότητες των επισκεπτών να καθοδηγούνται

στον χώρο των εξεδρών. Εξαιρούνται μόνο τα κιόσκια που προορίζονται για τους φύλακες της παραλίας ενώ τοποθετείται και μια πορεία που σε εισάγει και στα πιο ιδιαίτερα γεωλογικά σημεία της παραλίας. Ξύλινα στοιχεία που εισάγονται ξανά στη λογική του ίχνους στον χώρο σε καθοδηγούν ανάμεσα στη βλάστηση και τους αργιλικούς σχηματισμούς. Επίσης σε συγκεκριμένα σημεία ξύλινα decks επιτρέπουν στους λούμενους που έχουν αλειφτεί με άργιλο να στεγνώσουν εκεί, δίπλα δηλαδή και στον φυσικό χώρο του αργίλου.

Για την κατασκευή του συνόλου της εγκατάστασης χρησιμοποιείται τροπική ξυλεία Azobe, λόγω της ιδιαίτερης αντοχής της στο θαλασσινό νερό. Τα παρατηρητήρια καθώς και οι κολυμβητικές εξέδρες θεμελιώνονται με πασσάλους τριβής λόγω της μορφολογίας του εδάφους (αργιλικά στρώματα). Παράλληλα χρησιμοποιείται σε συγκεκριμένα σημεία το καλάμι ως υλικό καθώς αποτελεί και φυσικό στοιχείο της ευρύτερης περιοχής.

-Φορείς

Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Ζακύνθου

Αρχελλών

Κτηματική Υπηρεσία Ζακύνθου

Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ζακύνθου – Διεύθυνση Πολεοδομίας